ערביי-ישראל.

הדיון על ערביי-ישראל

18 במרס 1976

שק

נכחו:

י. רבין - רה'מ
ש. פרס - שר הבטחון
ש. הלל - שר המשטרה
השר י. גלילי
א. אחיטוב - ראש השב'כ
א. שלום - שב'כ
ב. [redacted] - שב'כ
אלוף א. אורלי - הממונה על השטחים
אל'מ פרחי - עוזר לממונה על השטחים
ש. שולדנר - יועץ ראש הממשלה לענייני ערב
ניצב דקל - משטרת ישראל
ניצב משנה מ. בוכבר - משטרת ישראל
אלוף (מיל) ר.זאבי - יועץ ראש הממשלה
אלוף (מיל) א. שרון - " " "
ע. עירן - מנכ'ל משרד ראש הממשלה
תא'ל א. פורן
א. מזרחי

רה'מ י. רבין: אני פותח את הישיבה.

השר ש. הלל: בירושלים המשך ההפרעות של התלמידים. אין בעיה מבחינת ההרפעות, אבל לעומת זאת היום הצליחו בפעם הראשונה לארגן שביתת מסחר מחוץ לחומה במאה אחוז. בתוך החומה האחוזים הולכים ועולים. אפשר להגיד שיש שביתת מסחר כוללת. אנחנו מנסים לעשות הכל כדי לנסות להכריח אותם לפתוח, לרבות מעצרם של אלה שלא יפתחו, לרבות תפיסתן, ביבתיים לא החרמתן, של חנויות שלא ייפתחו לפי הרשימה של המכובדים, ולא להישפל לדגי הרקק. אני חושב שזה לא טוב.

לגבי מחר, הידיעות ידועות לכולם מחר צריכות להיות הפגנות גדולות מאד שאליהן יבואו אנשים מהשטחים המוחזקים ועוזרים בהתארגנותם ויסתתפו בהן ערבים ישראליים, הכוונה בייחוד לסטודנטים ישראליים שלומדים באוניברסיטה העברית בירושלים. הם כנראה הרוח החיה שמארגנת עכשיו את הענין. אני מתאר לי שבשיתוף עם הקומוניסטים שבמזרח ירושלים. מבחינת שביתת מסחר הפצב די מבולבל כי כל המוסלמים במילא סוגרים ביום שישי. אבל אני מניח שעל הר הבית, בעקבות התפילה ולאחר התפילה יהיה נסיון לעשות מהומות גדולות. בענין זה היו כבר ישיבות תיאום הבוקר, והמגמה היא לסגור את הכניסות לירושלים, מהשטחים, לאנשים שנראים צעירים.אנחנו עומדים להחמיר. אוטובוס שרואים שיש בו מספר אנשים לא ברורים, גם אם יגידו שבאו להתפלל,

עקבות
عكيفوت
Akevot

שיתגלו בסבוע הבא. מחר יש לצפות להפגנות, כאשר עכין הפסחר אחות מפעותי מחר. היום הביטוי של עיר שבכנסה לשליטה. אני חושב שאחד הדברים החמורים זה הקשר שבולט ומתבלט בין ערביי ישראל וערביי השטחים, בירושלים בכל אופן.

א. אחישוב: היוזמה יצאה מועד הסטודנטים הישראליים הערביים. ידענו על זה.

רה'מ י. רבין: זה שבוע יש מהומות. מה זה יוזמה?

אש אחישוב: אני מדבר על מחר. יום ה-19 במרס, יום אל-אקצה, היוזמה לכך יצאה מהסטודנטים הערביים בירושלים. זו היתה היוזמה. שנית, ביטו לפרסם מודעה בעתון "אל-פג'ר" והצבזור פסל אותה. שלישית, ידיעות מהשטח התחילו לבוא הבוקר מסמ. אתמול בלילה מעש. רדיו קהיר ורדיו רבת-עמון עלו על הגל. אני מניח שההתארגנות מתחילה היום לכיוון של מחר.

רה'מ י.רבין: מה ייעשה מחר על ידי המשטרה?

השר ש. הלל: ננסה לסגור את המבואות של ירושלים. בקשתי שיבסו לעקוב אחר מספר סטודנטים ערביים ישראליים שנמצאים אצלנו, כדי לראות מה קורא.את התפילה אנחנו צריכים לאפשר לקיים ולהערך בכוחות גדולים, כדי שאם יבסו להעריע...

רה'מ י.רבין: מדוע לא נסגור מחר את ירושלים ולא ניתן לערביי השטחים להכנס?

השר ש. הלל: זה פחות או יותר מה שעומד להיות. מבחינה פורמלית אני חושב שלא צריך להודיע זאת, אבל מבחינה מעשית זה מה שיהיה. מבחינה מעשית במילא הכתובתי שהדבר ייעשה ולמעשה זה יהיה סגור ומסוגר.

רה'מ י. רבין: אם זה לא יתבצע גמבשטחים, מניעת התנועה...

השר ש. פרס: האם יש ידיעות שהשטחים מחר עומדים לבוא לירושלים?

רה'מ י.רבין: לדעתי לא יודעים את הידיעות.

השר ש. פרס: אני לא יודע עלסום ידיעה כזאת.

א. אחישוב: אנחנו יודעים שיש כוונה.

רה'מ י.רבין: יש קריאת רדיו קהיר ועמאן לבוא מחר להפגנה בירושלים.

א. אחישוב: מהבוקר יש ידיעות של ערבים ממזרח ירושלים שמתכוונים לצאת. מהשטחים אני לא חושב שיש, וודאי לא משמעותי.

רה'מ י. רבין: אתם לא יודעים. תגיד שאתם לא יודעים. לפי דעתי צריך לסגור מחר פחות או יותר את ירושלים ככיוון השטחים.

הסר ש. הלל: זה בביצוע.

רה'מ י. רבין: איזה כוחות יש לכם?

ביצב דקל: יש לנו שלוש פלוגות משמר הגבול, פלוגה לבטחון שוטף בירושלים. קיבלנו שתי פלוגות צה'ל, כבר מהבוקר. כמו כן כוחות המשטרה של מרחב ירושלים. עשינו סיגוי בתיפקוד. שתי פלוגות צה'ל ובש'ס מחליפים את כל משמר הגבול לצורך שמירת הסדר בחלק המזרחי של העיר עם כל מה שקשור בתפיסה שאחריה. אנחנו מסוגלים לתגבר את עצמנו על ידי כוחות משטרה של היחידות המסורבות ובית סער הארצי. יש לנו פלוגה בעתודה, ממשמר הגבול, בבית חורון.

רה'מ י.רבין: אם אני קורא בכוון את הודעתך ריו קהיר ועמאן, הם קוראים מחר אחרי התפילה לעשות הפגנות במערב ירושלים. אני מניח שאם אין לנו ידיעות, הכוונה שלהם היא זו. אני מניח שקהיר לא מודיעה זאת סתם, זאת אומרת, בשם אשף. אני מציע להסתמך על הרדיו יותר מאשר על הידיעות שיש בידינו.

ש. הלל: על סמך הנסיון אני חושש שהבעיה תהיה לאחר התפילה, לאחר שהמתפללים התימנים יילכו, ישארו על הר הבית כמה מאות צעירים.

רה'מ. י.בא רבין: אני חושב שיותר.

הסר ש.הלל: יכולים להיות אלפים, אני לא יודע. משם זה יתחיל. ההתפרעות עלולה להתחיל משם. השאלה תהיה באיזה מידה יכנסו להר הבית...

רה'מ י. רבין: מה הכניסותלהר הבית? איך מגיעים להר הבית, יש שתחים?

הסר ש.הלל: כל ה שערים פתוחים. יש שער אחד שמוחזק כולו בידינו ושערים אחרים מוחזקים פורסלית על ידם ואנחנו נמצאים בסביבה.

רה'מ י. רבין: אין גישות בלי סוף להר הבית.

הסר ש. הלל: כל ה שערים פתוחים. מחר יום תפילה. השאלה אם אפשר לסגור מחר את הר הבית.

רה'מ י. רבין: אני מציע לשלוש בכל השערים.

שהסר ש. הלל: השאלה מה זה לשלוש. אם יבואו מחר להתפלל

רה'מ י.רבין: מחזיקים כוחות בכל השערים והשתחים. צריך להיות במצב, שאם אתה רוצה - אתה סוגר את השתחים.

הסר ש. הלל: אין בעיה. עד עכשיו, חוץ משעם אחת, ביום שני בעתות תפילה השתדלנו לא לה כנס להר הבית. אני מניח שמחר תעמוד בפנינו בעיה של צורך להכנס להר הבית. זה שיירצו ללכת למערב העיר, זה שיעור אחר. לגבי מערב

העיר, השאלה ברורה. שם זה יתחיל, יתחילו מבצעים לידות אבנים החוצה. כל זמן שאלה רק בעקות - ביחא. בתוך הר הבית מידים אבנים החוצה. יש לנו הכותל המערבי.

אלוף (מיל) א. טרון: אסור להיות על החומה ואף אחד לא יתקרב לכותל המערבי. צריך להיות על הגגות מעל השערים .זו בעיה מסוכנת.

חבר ש. הלל: למסגד לא נכנסנו. אני מציע שגם חשעם לא. תמיד נמנענו מזה עד עכשיו.

רח'ם י. רבין: למה אי-אפשר להחזיק כוחות על השערים ועל הגגות?הטולשים על ה שערים, מראש, לפני שמתחילים בתפילה?

חבר ש. הלל: על זה אין ויכוח.

ניצב דקל: אפשר בהחלט.

אלוף (מיל) מ. זאבי: אכלתי זאת הרבה פעמים לאחר הפקרה של רוהן. במשך חודשים חיכינו להפגנות שתצאנה מסם והתגבשה שכניקה וצריך רק לשמור את התיקים. אם הכוונה של הדרג המדיני לחסום את ירושלים מהשטחים, המשטרה לא יכולה לעשות זאת בעצמה, כי השטחים בשליטת צה'ל וזה צריך להיעשות על ידי צה'ל בשטחים רחוקים, זאת אומרת רמאללה, חברון, וזו צריכה להיות פעולה משותפת של צה'ל-המשטרה.המשטרה לבד לא תריס זאת. המשטרה תעשה זאת מתוך השטח של ירושלים. שם השבעת קשנה ושם יש כניסות עקיפות והם ייצאו מהאוטובוסים וייילכו ברגל. זה צריך להיות במסקדה משותפת.

לגבי השליטה על הר הבית, אני מציע שלתוך הר הבית עצמו לא נכנס. בעצם נוכחות חיילים או שוטרים בהר-הבית אנחנו מדליקים את אלה שבאו באמת להתגלל. צריך לשלוט בשבעת אחת על השטח של הר-הבית עצמו, ולזה יש איקס שערים שהם כולם יכולים להיות בשליטה. יש קודם כל מצבה הכותל, ושם חייבת להיות נוכחות ושליטה שלנו, כי זה הבטחת הכותל, ויש שער המוגרבים שאנחנו שולטים בו כל יומות ה שנה והוא צריך להיות סגור, לפי דעתי, כ די שיהודים לא ייכנסו וערבים לא ייצאו דרכו. השערים האחרים צריכים להיות בשליטה של נוכחות שיזית. כאשר יוצאים להפגין, או בטוף התפילה, צריך לוותר את היציאה. שלא ייצאו יותר מכמה עשרות איש בבת אחת, הפסקה, וסוב יוצאים כמה אנשים. קל לוותר זאת, כי השערים האלה עם דלתות ונוכחות בהם אינה פגיעה בהר הבית ולזה יש ממש שכניקה מוכרת. הם יכולים להתחכם ולצאת בשטוף ולהתרכז במקום אחר ואז לצאת החוצה.לכן צריכה להיות שבעת שניה בשערים שיוצאים מהעיר העתיקה, ובעיקר בשלושה מהם, שער יפו, השער החדש ושער שכם. אפשר להוסיף אחר כך את שער הארחים והאריות, זה איגוף עמוק בשבילם. גם שם צריכה להיות שליטה. צריכות להיות שתי שבעות, אחת משולשת על הר-הבית שלא להכנס להר הבית. זה גורם לגירוי ומוסיף להם אוביקט לזרוק עליו אבנים. צרוך לוותר את היציאה מהשערים, וצריכה להיות שבעת חיצונית על

שערי העיר העתיקה בטובן הרחב, כדי שמשם לא ייצאו לתוך העיר המערבית.

השר ש. הלל: זה שהדברים נעשים כך, זה ברור. הבעיה של כניסה להר הבית מובנת. הבעיה היא, אם לאחר התפילה ישארו אלה שרוצים לעשות בעיות, ירצו לידות אבנים.

רה'מ י. רבין: סגור את השערים וישארו בפנים.

השר ש. הלל: יש תחנת משטרה בתוך הר־הבית. היא מאוישת על ידי ערבים. הם תקפו אז תם בפעם הקודמת. הדברים שנאמרו נכונים כל זמן שמתקיימת שם תפילה. לאחר מכן צריך להביא בחשבון שהם יתחילו לתקוף או לשרוף את תחנת המשטרה. לא יכולים לקבל זאת. תחנת המשטרה בתוך ההר.

רה'מ י.רבין: מה עושים שם השוטרים?

אלוף (מיל) ר. זאבי: שומרים על סדר ציבורי, כניסות לאנשים בלבוש לא הולם.

רה'מ י. רבין: זה תפקיד המשטרה?

השר ש.הלל: יש שם בעיות. זה מקום שיכולים להימצא בו מאות אלפי אנשים.יש לפעמים התנגשויות.

רה'מ י.רבין: מחר יהיה שם קהל גדול מאד. זו קריאה של כל העולם הערבי למחר ול-30 בחדש. לא משנה מה הידיעות. מסתבר שאיננו יודעים הכל. יש להיערך לפי דעתי/ולא רק לפי ידיעות. לפי הערכה. האם יש לכם כוחות מספיקים? אני לא רוצה עוד ביזיון. אני חושב שאפשר לשלוט. לא רק שצריך, אלא גם אפשר.

השר ש. הלל: אני לא בטוח שיש לנו מספיק כוחות. אם השאלה כזאת, בהחלט אין לנו מספיק כוחות. אני חושב שאנחנו זקוקים לתיגבורת. אמרנו מה שמתומכן. גם בימים שאין שם מאמץ בלתי-רגיל, זה לא פשוט.

באיתי שלשום בשלוויזיה איך עמדה אשה ובצעקות היסטריות...

א. אחיטוב: אתמול היה גרוע יותר. לא הראו איך מידים אבנים.

רה'מ י. רבין: הם לא עמדו בהתחיבות.

השר ש. הלל: אנחנו מדברים על ירושלים. יש לנו כאן את כל השלוויזיות הזרות.

רה'מ י. רבין: אני מציע להיות קצת פחות פופולריים ולגרש אותם.

השר ש. הלל: אפשר לעשות זאת עד גבול מסויים. הבעיה היא ההערכות למחר, היום שבת. בשבת יש לנו בעיה רציינית. יהודים ירצו לבוא.

רה'מ י. רבין: אני מדבר על מחר קודם כל.

השרש. הלל: אין לי ספק שאנחנו זקוקים לתיגבור נוסף לגבי מחר.

רה'מ י. רבין: חסר מטטר הגבול?

השר ש. הלל: מטטר הגבול שנמצא בתוך ירושלים איננו מספיק. יש לנו שלושה פלוגות וכל השוטרים שאפשר לגייס. אם אתה שואל אם אוכל לומר שזה מספיק, לדעתי זה לא מספיק,, עם כל מה שקיבלנו לבטחון שוטף, כי בעת ובעונה אחת אנחנו צריכים גם לטפל בבטחון שוטף, וגם שמא תהיה מכונית תופת וכן הלאה.

ניצב אשק דקל: שתי פלוגות בצפון לפעילות מוגברת ל-30 בחדש.

השר ש. הלל: בירושלים זה מה שיש לנו להוציא. ממקומות אחרים אני לא רואה שאפשר.

אלוף (מיל) ר. זאבי: המשטרה צריכה תיגבור בירושלים לא רק כמותי אלא איכותי. יש הבדל בין פלוגה של בה'ד 4 או צנחנים, בעצם ההופעה. אכלנו זאת הרבה שנים. המשטרה צריכה תיגבור גם איכותי וגם כמותי, אם חשוב לנו לצאת משם מחר במבוד. אני חושב שזה חשוב לנו.לא צריך לק חת שנסים. צריך להכניס לשם שתי פלוגות צנחנים, וזה שווה עשר פלוגות של בה'ד 4.

אלוף (מיל) א. שרון: לדעתי אי-אפשר במקרה של מחר לצאת במצב של אי-הכרעה או שידנו על התחתונה.

אני מצטרף למה שאמר אלוף (מיל) זאבי. יש בעיה של שתי חגורות בירושלים, אבל יש גם בעיה של חגורה מחוץ לירושלים ודי רחוק משם כדי למנוע הטעות לירושלים. מבחינת שיב הכוחות אפשר להשתמש בכוחותיו של בתי הספר. לירושלים צריך להכניס כוחות שלעצם הופעתם יש משמעות. אני חושב שחשוב מאד להבין שיש בגדה שתי בעיות לגמרי נפרדות, האחת פוליטית והאחת צבאית.

רה'מ י. רבין: לא דנים בגדה. תפקיד צה'ל למנוע מחר כניסת ערבים לירושלים. הבעיה שניה בתוך ירושלים עצמה.

השר ש. ארס: הבוקר הייתי בשלוש ערים, בחברון, שכם ורמאללה. לדעתי יש לנו שליטה במצב.

רה'מ י. רבין: ראיתי דו'ח שמדבר על מהומות בכל הגדה. בשכם שורפים צמיגים, מידים אבנים. יש דיווח על כך. או שהדיווח של צה'ל לא נכון.

חשר ש. ארס: הייתי בעטר וחצי בבוקר, עזבתי בחמש דקות לפני אחת עשרה. הייתי בבית סאר ושם צריך באילו ליידות אבנים.

רה'מ י. רבין: או שהדיווח של מד'ש לא מדוייק.

הסר ס. פרס: יכול להיות שאחד זורק אבן. זה דו"ח.

רה"מ י. רבין: אני לא יודע. היית שם 25 דקות.

הסר ס. פרס: ראיתי את החיילים, ראיתי את האנשים ודברתי אתם. אתה קראת את הדיווח ואני הייתי במקום.

רה"מ י. רבין: היית 25 דקות. אני מבקש דיווח מה קורה היום בגדה.

הסר ס. פרס: הייתי עם המושלים ועם כולם.

רה"מ י. רבין: אפשר לשייח הכל. אני מציע להניח את הדיון העובדות.

הסר ס. פרס: אני לא עוסק לא בתיווך ולא בשיחה אלא בעובדות. לפי דעתי מה שקרה אתמול בחברון זה סקנדל, אבל זה מתחיל מיהודים, כאשר בא הרב לויינגר עם כמה יהודים ומפר עושה פרובוקציה. שרפו חנויות, ירו באויר, שרו שירי פורים. איך שהחברונים התנהגו, זה נס מהשמים. הייתי ליד החנויות שרפו, ליד דוגנים, גם בשכם וגם בחברון הייתי הבוקר. החל מה בוקר יש שלוגות צנחנים וטיריון וזה מיד שיגה את הכל האשמופירה בעיר. יכול לה יות שבשכם השכם בבוקר יידו קצת אבנים או לא. ביקשתי לעבור על יד בית הספר שמפנו מיידים אבנים ולא דובים ולא יער. מחמש בבוקר יש שם מסגיק רוחות צבא. לפי דעתי הערים שהייתי בהן רגועות. אני לא אומר שלא יידו שם אבן או לא שרפו שם צמיג. ביקשתי שלא יתנו לשלוויזיה להכנס והם באו ליועץ המשפטי לממשלה, והוא אמר שאסור לנו לאסור את כניסתם. זו מדינתחוק.

הסר ס. הלל: לשטחים אסור למנוע?

הסר ס. פרס: כן. אלא אם כן אנחנו שכריזים על כל השטחים כעל איזור שגור, אז זה כולל גם את השלוויזיה והרדיו. אבל אם זה פתוח, זה פתוח לכולם. היתה אתמול התיעצות בנושא זה אצל היועץ המשפטי. רמאללה ואל-בירה סגורות על משתח ואין יוצא ואין בא. שם המקום הכי פשטורלי שישנו. דברתי עם הרבה מאד תושבים. נדמה לי שאפשר לעמוד על הלך הרוחות שם. לא הרגשתי בשום נשיה להחרפה. להיפך. בחברון אמרו שברוך השם שהכנסנו צבא. כולם רוצים את הצבא מדי למנוע התפרעויות של קרית ארבע בחברון. חלחול סגורה על בריח. אין קושי לסגור מחר את הצירים העיקריים לירושלים, אף על פי שלדעתי אין שום סימן כזה וגם לא הייתי רוצה על סמך רדיו קהיר בלבד להיתקף בהיסטריה. לא ראיתי כל איגזיקציה כזאת.

רה"מ י. רבין: אני מציע שיביאו את הדיווח. בדיווח מדובר על מחנה אליטים בלשה, הוצתו צמיגים, בשול-כרם נערים זורקים אבנים על סיור משטר הגבול, במחנה אליטים - הפגנה גדולה של תלמידים, בבית לחם הכבים ליד בית הספר חסום באבנים, בבית ספר זה ואחר לא מקיימים ליסודים. במביס ערעה-שומרון מיידים אבנים.

הטר ש. פרס: על סכם אין סום דבר. בטחנה שליטים שרשו צמיגים, זה יכול להיות. לא ראיתי בסכם שום סהומות וגם בדיווחים אין שום דבר על מהומות.

רה'מ י.רבין: אני יודע שזה לא ביטוי של טקט.

הטר ש. פרס: זה דבר אחר. אני לא אומר שבכל המקומות טקט. לפי דעתי אפשר לתגבר מחר את הכוחות בירושלים. הייתי עושה מחסום של צבא ולתת למשטרה לנהל את הר הבית כפי שהיא מבינה. צריך להכניס שלוגת צבא שתסתובב בעיר. אף על פי שבשחים לא רק שאין שום ידיעה פוזיטיבית, אלא גם הלך הרוח שונה. גם בסכם וגם בחברון מסס אנשים היו שבעי-רצון שהבוקר נכנס צבא. הנוכחות הצבאית כשלעצמה מכניסה את השקט. בנתי הטפר, במידה שיימשכו ההתפרעויות, צר יך לסגור אותם. אין בזה כל אסון. הלוואי שיכולנו להפסיק את כניסת הטלוויזיה. ביקשתי לבדוק אם אי-אפשר לסגור שטחים שלמים בפני כניסה של כולם. נתגבר את המחסומים לכניסות לירושלים, בלי להודיע על כך. אם נרגיש תנועה בלתי-רגילה לירושלים, אני מציע לחסום אותה. אם התנועה תתנהל כסידרה, אני מציא לא לעשות שניקה.

רה'מ י. רבין: צריך לעשות עם סדר גם בירושלים וגם בשטחים. אני לא חושב שהיו השנים קודמות תופעות כאלה כמו עכשיו.

הטר ש. פרס: היו דברים יותר גרועים.

רה'מ י. רבין: לי לא ידוע.

הטר ש. פרס: אפשר לעשות השוואה.

אל'מ ~~[illegible]~~ ברחי: השאלה לפי מה כודדים. אם לפי אלימות, נכון שהיו דברים כאלה ויותר גרועים בשנים 1968-69, בלוי לא רק מהומות אלא שח'ע חם.

רה'מ י. רבין: זו היסטוריה.

אל'מ ברחי: החידוש בגל האחרון הוא באספקטים הציבוריים שלו.

רה'מ י. רבין: נפריד בין הצד הפוליטי וטמירת הסדר. אנחנו מדברים על שמירת הסדר.

הטר ש. פרס: בטול-כרם ישב הצבא בבית ספר שלושה חדשים רצופים ובית-הספר היה נעול על מנעול.

אל'מ ברחי: במה שנוגע להפרעת הסדר הציבורי, שביתת תלמידים היו בעבר; זריקות אבנים היו בעבר, הצתת צמיגים היתה בעבר. כל הדברים האלה איבם גילויים שלא היה להם תקדים. אני לא חושב שמבחינת רמת האלימות שהשתמשו בה הפעם יש עליה ניכרת מאד. דבר נוסף שהוא בולט, שהפעם מבוגרים איבם מסתתרים. בעבר גם מבוגרים הסתתרו. לא רק שלא מסתתרים, אלא העיריות, לסכות

המסחר וכן הלאה, עושים מאמצים - כך אומרים לפי חבריהו בטב"כ - להרגיע את הרוחות. אני לא כולל בכך את רמאללה. אני לא רוצה להתיחס לאספקטים האחרים של העניין. מבחינת שמירת הסדר ומה שקרה ברחוב, זה הדבר המאפיין.

במה שבוגע לפח"ע, היו רק שני מעגים בעבר. בפעמים הקודמות היו הרבה יותר גילויים של פח"ע. הפיריות מתפקדות, פועלים יוצאים לעבודה בישראל, גטרים פתוחים והתגובה מתנהלת כסידרה.

א. אחיטוב: אנחנו יכולים להביא ידיעות רק כאשר מדובר בגופים מאורגנים פחות או יותר שפועלים בשטח. בהקשר זה, כאשר ועד הסטודנטים הערבי יזם את הנושא, התרענו. כאשר רק"ח פועלת, אנחנו יכולים להודיע. כיוון שהפעם אנחנו עומדים בפני תופעה של מסיתים שבחלקם הגדול עם טופרות הרדיו, וההיענות היא של בודדים, איננו יכולים להביא ידיעות וצריך לפעול לפי הערכות.

רה"מ י. רבין: אני לא בא בטענות. לא צריך לעמוק בהסברים למה אין ידיעות. יש סיאות.

א. אחיטוב: בינתיים לא קרה שום דבר שלא התרענו עליו.

השר ש. הלל: אני רוצה להזור לעניין ירושלים. באשר למחר יש שני מקורות של ידיעות ובעשה מאמץ מיוחד לגבי את ירושלים, האחד זה שופרות התעמולה של הארגונות השכנות, שמידת ההשפעה שלהם תלך ותיגבר בכל שיחזרו על זה במשך היום; והשני זה מידע המודיעין שיש לנו ממקורות הטב"כ של סטודנטים ערביים מירושלים שעומדים מאחורי העניין.

א. אחיטוב: זה מכסה רק את השאור שבעיסה, לא את העיסה.

השר ש. הלל: אני מוסיף, שמאחר שכבר בתקלנו בכך שסטודנטים בישראל אכן משתתפים באופן אקטיבי, אנחנו צריכים להניח שיכולים להיות דברים. הלוואי שלא יהיו. מבחינת החומרה שבעניין, אני לא רוצה לדבר על שטחים אלא על ירושלים. בכון שב-1968/69 היו מומנטים לא א סימפטיים, אבל בהמט ואולי שם השניים האחרונות לא היה מצב שלא יכולנו למנוע שביתת מסחר בירושלים בעונה באיבה. היו כמה מסיונות, לרבות ב-5 ביוני. בדרך כלל על ידי פעולה קטנה הצלחנו למנוע זאת. אני מודיע שהפעם שביתה מלאה שמקיפה את כולם.

אני מניח שב-1968 היו תופעות דומות. אבל בדגם של השניים האחרונות, אני חושב שזו תופעה, שבעיני מאמצ מצביעה על חומרה. בירושלים זה תמיד מתחיל בסבוע לאחר השטחים. עובדה שזה נמשך די הרבה זמן יחסית, וגם בירושלים, ועובדה זו בהחלט מטרידה אותנו.

יתר על כן, אני חושב שאנחנו צריכים להניח, שאם העניין הזה יעבור בירושלים בהרגשה טובה להם, בהיה צפויים לטרטורים ברוח זו בכל יום שני וחמישי. יש הרבה מאד תאריכים וסיבות והזדמנויות. יש לי הרגשה שאנחנו צריכים לגמור את העניין בצורה שלא תשאיר להם

הרגשה שאפשר לעשות זאת ולהרויח מזה. אני לא מטורף את ירושלים לשטחים. בשטחים, כמהכל מוצה, אפשר להטיל עוצר. בירושלים איך יכול להטיל עוצר. בירושלים תמיד מוכרחים להיות במצב כזה שלא נגיע לאותו מצב שאפשר לשתור אותו על ידי השלת עוצר. לכן אני מודה שיש לי רגישות גדולה לגבי ירושלים לסבוע את הדברים לגבי שהם מגיעים למצב הזה. יש סיכוי להגיע שמחר יהיה בירושלים מצב לא טוב. כל האוירה, גם הנסיון של אתמול שאינני יכול לומר שהם גמרו אותו בהרגשה שהם הפסידו, גם אם נצליח להביא לשתיקת כמה חבויות, וישבו עכשיו הנער שאינבו יודעים מה עומד להיות אתו, אם ימות או לא וזה עצמו יכול לגרום למהומות. דבר כזה בתוך האוירה של מחר, יכול לשפוך שמן על המדורה. אני מציע לצאת מתוך הנחה שמחר זה יום עימות בירושלים. אני מציע להיערך לכך.

אני מציע להעירך גם לגבי שאירת ירושלים, גם על ידי תיגבור ירושלים בצורה שתיראה ותעשה את מה שהיא צריכה לעשות, ואם אתה שואל אותי, האם לאור הציפיות של מחר יש לבו מספיק כוחות להתמודד, בכוחות שהיו לבו אתמול, לדעתי זה לא טוב. אם תהיה התפתחות חלילה, או אם תהיה התנגשות יותר גדולה, הכוחות אינם מספיקים. אני חוזר ומבקש שלקראת מחר בתגבר את עצמנו, כאשר אני רואה מכך המכלה ל-30 בחדש. אם מחר קצת "נפספס" בירושלים, תהיה לכך השפעה לגבי ה-30 בחדש. אם מחר נגמור יותר טוב בירושלים, יכולה להיות לכך השפעה יותר חיובית. המצב, לדעתי, מצדיק לנקוט בכמה צעדים שיהיה בהם כדי לתת להם הרגשה לא טובה.

אני מציע שנבחון גם עניין של מספר מעצרים אדמיניסטרטיביים לתקופה מסויימת, ונבחן גירוש אדם אחד או שנים מירושלים. אני חושב שאנחנו מוכרחים לגמור את העיסוק הזה, שהם לא יגמרו אותו בהרגשה שבסך הכל מה קרה? שום דבר. שגרו מסחר, יידו אבנים, שרפו צמיגים, ושום דבר לא קרה. אני לא רוצה להכנס לעניין השטחים, אבל בירושלים הבישויים האלה הם בממדים, שאמנם הגיעו קצת באיחור, אבל לא נתקלנו בשכמותם הרבה שנים. יהיה לא טוב אם זה ייגמר בכך שלהם תהיה הרגשה שאפשר לעשות שרגילים, ולא קורה שום דבר. הם מוכרחים להרגיש תוצאה. אני מאד מבקש שלקראת מחר לא ניקח על עצמנו סיכומים מיוחדים בירושלים. אם קשה לסבוע את הופעת השלוויזיה בשכם, זה הרבה יותר מסובך בירושלים. בירושלים נמצא מיצבור גדול פי כמה. אני רוצה מחר לא לקחת שום סיכונים.

<u>רה"מ י. רבין:</u> לדעתי, המוקד של מחר הוא בירושלים. ואם צריך לתגבר בכוחות צה"ל, לא מעניינת אותי חלוקה דפלשטינטלית. אף שעם לא ראינו זאת כך, ואני מצטער שבושים לראות זאת כך, כשם שערביי ירושלים לא רואים את עצמם נגרדים מערביי השטחים. זה שחילקנו גורמלית, זה שום בשבילנו ולא משנה מבחינתם. המוקד - ירושלים. אם צריך כוחות, צריך למצוא את הכוחות לכך, כולל צה"ל. צה"ל לא מתחלק לקו ירוק כזה או אחר.

<u>השר ש. פרס:</u> האם מישהו חולק זאת כך?

רה'מ י. רבין: לא.

השר ש. פרס: אמרתי שביתן תיגבור לירושלים.

רה'מ י. רבין: אני מבקש שתהיה תכנית. אני לא רוצה להכנס לשאלה אם יהיו שני מעגלים או לא. אני חושב שמחר, בלי חכמות, צריך להשעיל את כל הכוח למנוע כל מאמץ של התפרעות.

השר ש. הלל: אני מבקש שבתכנון ליומיים.

רה'מ י. רבין: יומיים.

השר. ש. הלל: אני רוצה שנדע שמחר ושבת המבחן הרציני, כאשר בשבת יתווסף ענין של בש'ס לגבי יהודים.

רה'מ י. רבין: מבחינת חלוקת אחריות: לענין ירושלים יש הגדרת אחריות, זו המשטרה. צריך לעבוד בתיאום עם העיריה. בכל זאת יש ועדת בטחון משותפת.

השר ש. הלל: ישבנו גם היום. הבעיה, שראש העיר לא יכריז בבוקר ברדיו מה שהוא מכריז.

רה'מ י. רבין: לזכותו אשר לומר שהוא קם ודיבר על חמוסי המוח היהודיים. לא הרבה אנשים עשו זאת. הבעיה שלי היא לחשש כל שריק כדי להרחיק את אמצעי התקשורת.

השר ש. הלל: נבדוק מה אשר לעשות. אנחנו מנסים גם באופן אוזיטיבי.

רה'מ י. רבין: זה רק גורם מלבה כשי שהוכיחו היסים האחרונים.

השר ש. הלל: האם נבחן גם אפשרות של גירוש שני אנשים?

רה'מ י. רבין: כאשר תהיה הצעה קונקרטית, נדון בה. אני לא מכיר הצעה. לא הגיעה שום הצעה. יש בוחל.

השר ש. הלל: אני ממליץ על שני ירושלים. גם השמות על פי שב'כ. היוזמה שלי.

רה'מ י. רבין: שני שמות לא ישנו.

א. אחישוב: אנחנו הצענו לשר הבטחון עשרה. אני לא יודע מה הוחלט. הצענו הבוקר שנים בירושלים, ונראה לנו שבשר גודל כולל האפקט יהיה חיובי מבחינתנו. יחד מדובר ב-12 איש, 10 מהשטחים ו-2 מירושלים.

השר ש. פרס: אני מציע שהשנים האלה יעברו את הרוצדורה. יש ברוצדורה, יש ועדה שבה עוסקים בנוסא רבה מיוצגים כל המפרדים. היא מתכנסת היום והיא תדון גם בשנים. ברגע שהועדה תמליץ, אני אעביר זאת לשרים הנוגעים בדבר לפי השר שהוחלט עליו. אחרי שהשרים יאשרו זאת, הם יגורסו.

תא'ל א. שורן: הוא עוצר מחדש על רמאללה, לאחר הפוגה של שעה לקנית מצרכים.

במחנה הפליטים בג'בין הושל טגר. בבית-לחם שורפים צמיגים. בציג הכניסה הלטיבית סגר שלושה בתי-סגר.

השר ש. פרס: סגר - סגר. לא רוצים ללמוד - לא ילמדו.

רה'מ י. רבין: הנושא השני הוא לקראת ה-30 בחדש. אני מבין שאש'ף החליט להכריז על היום הזה כעל יום האדמה. האם יש אינפורמציה נוספת?

א. אחישוב: את כל האינפורמציה הסופית שיש לנו אנחנו מעבירים למשטרה בהתאם לסיכום שנקבע ביום ראשון. הפתק ליועץ והעתק למפקד מחוז הצפון. באופן כללי הפעילות נכנסה לתהליך יותר מואץ. הסכת תהיה חמש-שש אסיפות ערביות סגורות יזומות על ידי רק'ח תחת הכותרת "ועדה להגנת האדמות ה כבושות" ומנסים להרחיב את תחום המשתתפים בהן. בנוסף לכך, אתמול, רק'ח - אנחנו לאחות יודעים על אתמול - התחילה לפעול גם בין הדרוזים בירקה, קצת בקיסרא, בפקיעין. בקיסרא יש בעית אדמות. יתכן בהחלט שבמיסור הדרוזי, אלה שתובעים בישול השירות הצבאי חובה, יצטרפו לפעולה. דרוזים כאלה לא יוסיפו כוח, אבל צבע. בסבת מתחילה פעילות מאורגנת. יש חילוקי דעות.

רה'מ י. רבין: איך הנוכחות של מסמר הגבול בנצרת?

א. אחישוב: אין לנו עדיין ידיעות ותגובות מהדיבורים הפנימיים. זה לא מסמיק כדי לסכם תמונת מצב נכונה. במטולה התחילו בפעילות אתמול, בטייבה, באיזור רנה, במשהד, אלמגייל, שם לקחנו לא מעט אדמות ויש התרוצצות. משהד מחפש דרך איך לצאת מזה. הם בוגים על כך שהם יבואו על סיפוקם. בכפר קנא יש יריבות בין שתי חמולות, ואם האחת תגיד כן, השניה תגיד לא. בכפר ייל תלוי מה יגידו זקני הכפר. העניין בתהליך של הנכשלות ואני לא יכול לומר שסמעתי משהו מאד ממעות ופרט להתפתחות בכיוון ההתארגנות.

ועד הסטודנטים מחיפה החליט שב-30 במרס כל הסטודנטים יחזרו לכפריהם לפעיל כדי שהפגיתה תהיה שביתה. ועד הסוחרים דן בנושא. הפעילות נמצאת בתהליך ודברים מגובשים עדיין אין. עדיין מוקדם.

ב. [redacted]: הועדה של ראשי המועצות המקומיות קבעה להתכנס ב-21 בחדש כדי להחליט על עמדתן הסופית לגבי שביתת ה-30 בחדש.

א. אחישוב: צפוי רוב מוחלט בעד.

ש. שולדנו: ההרגשה שלנו היום יותר טובה או פחות גרועה מאשר לפני שבוע. הערב שלושה ראשי מועצות יפיעו בטלוויזיה ויאמרו שהם נגד השביתה, ראשי ג'לג'וליה, כפר-ברעה וכפר-קאסם. אמנם, ראש המועצה יכול להודיע בטלוויזיה, והפעם יעשה אחרת.

איבני בטוח אם בועד הזה יהיה רוב. יתכן שאני טועה. נדמה לי שהכוחות די שקולים. במטולה זה יותר רגוע. בנצרת בעיקר גם כן בעולות . המסובים על המחוזות ברתמו יותר, ההסתדרות, המועצות, עובדי המדינה ברתמו לעניין זה. ההרגשה שלנו היום קצת יותר טובה מאשר לפני שבוע.

רה'מ י. רבין: הרבה תלוי במה שיהיה בירושלים.

הסר ש. הלל: הפגנת כוח מחר קצת תוציא להם את החשק, לפי דעתי.

א. אחישוב: היום הגישו בקשה לאשר הפגנה.

רה'מ י. רבין: על יד הכנסת זו החלטת יו"ר הכנסת.

א. אחישוב: הם לא מתכוונים לפנות למשטרה. הם מחפשים כל דרך מה שפחות לקבל אישורים.

רה'מ י. רבין: מה יש מבחינת המשטרה בנצרת?

ניצב דקל: מפעילים שתי פלוגות משמר הגבול, אחת בנצרת והשניה בכפרים סביב ומידי יום ביומו חמישים שוטרים נוספים בסיורים עד 25 בחדש. אז אנחנו נתמקד עם שתי פלוגות מלאות פלוס מאה שוטרים נוחות חוץ כתוספת לכוחות שיש במחוז הצפוני. גם היום יש פלוגה בנצרת, ולקראת ה-30 בחדש תוגבר.

רה'מ י. רבין: מה קורה עם זורע והגעים שסיכמנו בענין התמורה?

ש. שולדנר: יפה. את הכנס של ה-21 ביטלנו. על סידורים הם לא ישבו. הוא מקיים מגעים נוספים. המסובה על המחוז נתן הסבר על המצב. המינהל בסדר גמור שם.

הסר ש. הלל: אני מקווה שעד ה-30 לא נצטרך להפעיל את משמר הגבול לגבי מקומות אחריהם שלגביהם היו תכנונים.

א. אחישוב: מר [redacted] חושב שהמצב משתנה, שבי הגופים השליליים, יותר חכמי מבחינת התכונה כפי שזה מתבטא בדבר. שלא יתקבל רושם שהענין הולך ונרגע, אלא בתהליך החרשה. אני מתכוון לערביי ישראל.

הסר ש. פרס: מה הערכתך על המצב בשטחים?

ב. [redacted]: אני חושב שהוא קבל דינמיקה משל עצמו. אנחנו לא עומדים על גוף מאורגן שעומד מאחורי זה. ההרגשה שהתפרעויות הפעם הגיעו לשיאן כפי שלא היו בחמש השנים האחרונות, גם מבחינת ההיקפים וגם לגבי עצמת ההתפרעויות. אם ניקח את הדוגמא של נובמבר 1974 כאשר ערפאת הופיע באו"ם, היו כמה ימים התפרעויות במקום כזה או אחר, וזה נגמר. מה יקרה כל פעם מחדש שמחדשים את עצמם והגיעו למצבים יותר רציניים. תקפו את סגן המושל וכל השאר. אני מסכים שצריך להבריד בין הטיפול בעניינים ראשי עיריות.

אני חושב שזה קיבל תגובה שמודעת חלאף (?). יכול להיות שעירית שכם היתה נרגעת אחרי ההצגה שעשה בקשר לבית הספר, אבל חלאף היה מוכן לעלות על הגל הקיצוני כדי להשליב את הרטיפה שלו לבחירות. גם כך שעבו כלפיו בעיריה. עכשיו הם התחילו להיות תלויים בנושא העיריות/אחד בסניף קודם עיריות רמאללה ואל-בירה ובית-לחם אמרו שהם יעשו מה שסכם תעשה. עכשיו השכמים אומרים שהם לא רוצים הפריע למה שעירית רמאללה עושה.

אספקט שני זה התפרעויות התלמידים שמקבלות עצמה מתוך עצמן. מה צריך לפעול בעצמה צבאית, אבל זה לא מספיק. אסור לנו לתת הרגשה שכל עם שיתחילו לזרוק אבנים, השתרון יהיה צבאי. יש אינדיקציות שביתנו הוראות לועדי השטחים הכבושים לתמוך במפגים באותם הורים שהיו צריכים לשלם קנסות. הועדה לא קיבלה זאת, ואמרה שגם המבוגרים צריכים לשאת בכך, כך זה חלק מהמאבק. צריך לעשות זאת גם בפיטור המימשלי. גיתוסים תמיד עזרו, וזה משפיע באופן רציני ביותר עלאנשים. זה הרגיע את הקהל. סנקציות כלכליות בהחלט יכולות להשפיע, וכן כסובן תגובה רציבית לא לתת לצעירים האלה להשתולל ולהפר את הסדר הציבורי.

<u>תשר ש. ברס:</u> יש לך ידיעות מה שנעשה היום?

<u>ב. [redacted]:</u> יש לי דיווחים קיבלתי מבחינת האירועים בשטח מהמימשל. אל'מ ברחי אומר שבסלבים הראשונים, ובכון לשכם, העיריות ביקו להקשין את המהומות. היום הם מתלוננים שהשלטון עבר לשלטון הרחב, אבל הם לא בטוחים שהם יכולים לעשות משהו כדי להרגיע זאת. ראינו התגודדות קטה מאד בבית לחם, שלא מוכנים להעביר זאת לשלטון הרחוב. אבל לא יודעים מה לעשות.

<u>אלוף (מיל) א. שרון:</u> זה לא תשקידם.

<u>ב. [redacted]:</u> לגבי ה-30 בחדש יש ידיעה שעדיין לא אומתה אבל כדאי לשים אליה לב, שמתוכננת שביתה כללית בגדה המערבית יחד עם האירועים של ה-30 בחדש. כל הזמן ביקינו לראות באיזה סלבים יהיה קשר בין ערביי ישראל והגדה בנושא זה. ברש לתופעה חיובית שראינו בשייכה, אנחנו רואים את קשר ראשוני שב-30 בחדש תהיה תפיכה של הגדה המערבית בפעילות הזאת, וז ה יקבל אספקט יותר רחב שצריך לעבוד כדי לסגוע אותו. רזיו אש'ף קרא לתושבי הגדה המערבית להצטרף ב-30 בחדש. הוא שינה את הכיוון ואנחנו רואים גופים מאורגנים, האורגניות מתחילות בפעולות איבשנסיביות בנושא. יש ועד הסטודנטים הערביים שמכין ברוז. אנחנו רואים אסיפות והחלטה להשבית את כל בתי-הספר על ידי פעילות ועדי הורים ותלמידים. כמו כן לקיים הפגנות אלימות אם תפתחנה חנויות ב-30 בחדש. ב-19 בחדש נערכת בקולונוע באום-אל-פחם אסיפה בהשתתפות בציגי רק'ח ועוד. אנשי רק'ח מתאמא מתכוונים לארגן בימים הקרובים אסיפות סטודנטים ערביים בחיפה, אסיפות הכנה לקראת ה-30 בחדש מתוכננות גם בטפרעם בסכנין. ב-21 בחדש יהיה כנס של ראשי המועצות.

באיזור המרכז יו"ר ו"ד ההורים באום-אל-פאחם מסר כי ב-30 בחדש, סוחרים שיצרו זאת, ייענשו על ידי הסלכת כל סחורתם החוצה. יש החלטה לפעול בג'לג'וליה, שם התחילו אוהדי רק"ח להחתים עצומה נגד הטועצה המקומית. ועד הסטודנטים בחיפה שלח את הפעילים שלו לשטח. בערבאה, במועדון ההסתדרות, בבחרה ועדה של חמישים איש כדי להכנס לכך ולגרום לכך שתהיה שביתה ושאנשים יפגינו. המקור אומר שההשבתה תהיה מלאה. בשיאות ועד הסוחרים בנצרת החליט על שביתה כללית. איגוד האקדמאים בנצרת יצא בכרוז משעם החזית, כדי להגיע להשבתה כמעט מלאה של העיר. יש ידיעות שחברות אוטובוסים יהיו מוכנים להעמיד אוטובוסים ללא שכר כדי להסיע אנשים לירושלים. ביטיבה דחופה של עירית נצרת ידונו על שני דברים, האחד מהם הוא הכנסת מטמר הגבול לנצרת.

יש איבטיבספיקציה של הפעילות, של גופים מאורגנים לקראת זה שההשבתה או השביתה והפעילות שמתוכננת ל-30 בחדש אמנם תצליח. כאשר הרוח החיה ברוב המקרים, הם אנשי רק"ח.

<u>רה"מ י. רבין:</u> יש חשיבות ביטים הקרובים להרגיע את המצב. זה יקל עליהם את הבעיה של ה -30 בחדש.
יש לנו את כל האפשרויות לשפל מחר הימם במצב. אם צריך כוחות - צריך למצוא אותם. אם יהיה צורך, המשטרה תפנה לצבא.

<u>השר ש. פרס:</u> במידה שתפנה, תקבלו תוספת.

<u>השר ש. הלל:</u> כבר עובים.

<u>השר ש. ר.ס:</u> צריך לגרש אנשים. כוחות הכנסנו. רמאללה ואל-בירה שגדרות על מנעול. מי שמתפרע, נסגור אותו. נתנו הוראה לסגור בית ספר בשכם?- יהיה סגור חדש-חדשיים. דיברתי עם הרבה מאד אזרחים וליבם איננו לזה. את האנשים רצוי לגרש היום או מחר. האוירה נשתנתה ברגע שנכנסו כוחות הבוקר. מכל מקום נעשה על ידי כך שקט.

- - - - - -